

DOBRIŠA CESARIĆ (1902. – 1980.)

O SATI SUMNJE, SATI BOLA

O sati sumnje, sati bola,
Ko stvara taj vas kleti neće;
Jer radosti su male svijeće,
A iz vas raste aureóla.

Slabašnu djevu radost rađa,
I njezin porod brzo gine,
A pjesme, rasplamsane bolom,
Gore ko svjetla za daljine.

MRTVA LUKA

Znam: ima jedna mrtva luka,
I ko se u njoj nađe
Čuti će ujutro pjevanje čuka
I vidjet će umorne lađe.

Brodovi u njoj vječito snivaju
Kako se brodi,
Al njihova sidra mirno počivaju
U plitkoj vodi.

I tako u snovima gledaju sreću,
A plovit se boje.
Na jarbole šarene zastave meću
I – stoje.

MRTVAČNICA NAJBJEDNIJIH

U bijelo okrećenoj sobi
Stoje dva duga drvena stola.
Svakoga dana nove im goste
Dovezu mrtvačka kola

Služavke, umrle u bijedi,
Il sijede ispaćene pralje,
Kojima ukočene ruke
Ne mogu više prati dalje,
I koje – uzevši im ruho –
Ubožnica amo šalje.

Bludnice, koje pohotne ruke
Nikada više neće da dirnu,
Što poslije sviju budnih, bludnih noći
Uđoše u jednu posve mirnu.

Il stigne ovamo kažnjènīk
Kojeg je žandar presto da vodi,
Il napuhnuti utopljenik
Kojemu ime nesta u vodi,
Il skitnjom izmučene skitnice,
Vječito gonjene od mitnice,
Što prođoše kroz ovaj život bosi,
Sa sijenom tuđih sjenika u kosi.

Svi oni amo jednom dođu,
Zbiti u ljesove proste,
I zauzmu svoje mjesto na stolu
Što vječno očekuje goste.

Žive su ih gonili i gnjeli,
Nožem su ih rasparali mrtve –

Ti, što žrtve za života bjehu,
Ostaše i poslije smrti žrtve.

Stanovahu na kraju grada,
U prljavome kvartu roblja,
Počivat će na kraju groblja,
Daleko od arkada.

I kao što je više njih
Imalo zajedničku sobu –
Tako će i sad više njih
Nićivati u istom grobu.

U bijelo okrećenoj sobi
Stoje dva duga drvena stola.
Svakoga dana nove im goste
Dovezu mrtvačka kola.

TIHO, O TIHO GOVORI MI JESEN

Tiho, o tiho govori mi jesen:
Šuštanjem lišća i šapatom kiše.
Al zima srcu govori još tiše.
I kada sniježi, a spušta se tama,
U pahuljama tišina je sama.

ZAPIS O VRŠNJACIMA

Sve češće u okviru crnom
Imena čitam ja vršnjakâ
Što skrenuše u tajne mraka.

Naš naraštaj u zemlju ide.
Na zemlji se je malko vrzo,
A sada u nju ide brzo.

Sve manje zanosâ i želja
U sebi čutim. Zato pamtim
Sve više mrtvih prijatelja.

I njina lica, kretnje, riječi
U meni počesto se bude.
Ja žive gledam mrtve ljude.

Smrt radosti polako truje.
I tamnu pjesmu prolaznosti
Sve glasnije mi uho čuje.

MOJE JUTRO U MAKSIMIRU

Ne dopire do moga srca pjev
Tih ptica što se javljaju sa grana.
Ja čujem uhom, al ne čujem srcem,
I pjev me samo dotiče izvana.

Ne smije mi se nebo, nit me dira
Ta raspjevana sunčana tišina.
Životarim u sjeni. Izvan sjene
Ničega nemam, sve mi je tuđina.

U mojem srcu pjevale su ptice
U tiha jutra, za sunčanih sati.
Sad u to staro, napušteno gnijezdo
Nijedna neće da se vrati.

KRIK

Čitavog dana bol mi buja,
Zamjetljiv tek u glasu tihom,
Al dođe noć, i razlije se –
I najednom kriknem stihom.

Zavrnuvši svoj vrisak u svijet
Da uokolo traži jeku,
Razdijelio sam svoje srce
Med braću neznanu, daleku.

I krik moj luta, luta, luta,
A kada srođno srce prene,
Da l' ono sluti da je pušten
Iz noći mučne, probdivene?

JESENJE JUTRO

Obukoh se.
Prozoru priđoh,
A vani: jesen.
Moj prijatelj uđe u mokrom kaputu
I cijelu mi sobu namiriše kišom.
Ne veli ni: zdravo!
Sjedne.
Zanesen
Izusti: „Jesen“.

Ta riječ je bila tako svježa
Ko naranča na grani
Nakon kiše.

BALADA O LAZARU

Onomu koji se digne iz groba
Dugo je hljeb u ustima gorak.
On tiho hoda između ljudi,
I nesiguran sad mu je korak.

Nerado njega sretaju ljudi.
A koji ga – ruke mu stišćući – bodre
Potajno traže na njegovom licu
Pečate smrti sablasno modre.

Skidoše s njega mrtvačko platno.
Al ne i s lica blijedoga sjenu.
Bezdanu tugu on u sebi nosi
I svoju smrt nedovršenu.